v domácnosti zaměstnavatelské týká se pouze osob uvedených v § 12 (1), prvá věta zákona.

Již nadpis § 12 zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n. o osmihodinové době pracovní: »osoby v domácnosti zaměstnané« nasvědčuje správnosti názoru odvolacího soudu, že požadavek bydlení v zaměstnavatelově domácnosti nevztahuje se na osoby uvedené v čísle 2 tohoto paragrafu. Jinak musel by nadpis § 12 zníti: »osoby v domácnosti zaměstnané a bydlící«. V motivech k tomuto § (tis. 234) praví se, že zde jest pracovní doba upravena záporným způsobem, to jest ustanovením odpočinku 12 hodin, pro osoby, které dosud vůbec byly vyloučeny z ochrany zákona o pracovní době. Jsou to zejména služebné v domácnostech venkovských hospodářů, u městských rodin, panské, kuchařky v domácnostech, dále osoby, jež třeba nebydlí v domácnosti hospodáře, ale požívají od něho vedle peněžitého platu plat v naturaliích a vykonávají práce, které nedají se dobře vyměřiti přesnými hodinami. Jsou to t. zv. deputátníci ve venkovských hospodářstvích. Totéž stanovisko jest zřejmo z řeči, kterou měl v Národním shromáždění 19. prosince 1918 zpravodaj poslanec Tayerle, který poukázal k tomu, že v ochranu § 12 spadají také deputátníci na venkově, kteří žijí v domácnosti hospodářově nebo mimo ni, ale jsou za to odměňováni naturaliemi a zaměstnáni při takových pracovních výkonech, které nedovolují pravidelného vykonávání práce. Vedle toho spadají sem kategorie pracovní, které jsou určeny k střežení domů, podniku nebo k hlídce zvířat, krátce k takovým pracím, které se nedají vyjádřiti normální pracovní dobou a při nichž namnoze neběží o nic jiného, než o určitý dozor, který se skládá celkem z nepatrných výkonů pracovních. Žalobcovo zaměstnání u žalované firmy samo o sobě bylo ovšem pravidelné, po případě i trvalé, než jednotlivé služební úkony žalobce, jenž dle zjištění nižších soudů byl dozorcem, byly nepravidelné ve smyslu tohoto místa zákonného a proto není potřebí, zabývati se rozdílem mezi hospodářem a dozorcem.

(Rozh. Nejv. soudu ze dne 29. října 1924, Rv II 541/24.)

Rozlišující znaky smlouvy služební a smlouvy o dílo. Pro smluvní poměr stran rozhoduje podle znění § 1151 obč. zák., zdali šlo o mzdu podle času vyměřenou za práci, či o mzdu úhrnnou za hotové již dílo, a zdali měl objednaný při provádění smluvené práce hospodářskou samostatnost. Pro vymezení pojmu obou smluv jest rozhodným, jak plyne z motivů zákona (str. 206 zprávy justiční komise), zda jde na jedné straně o trvalý poměr závazkový mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, o práci za řízení a disposic zaměstnavatelových, s jeho prostředky pracovními, o osobní povinnost pracovní a osobní nárok na práci a závazek ručiti za péči, ale jinak nikoli za zdar nebo nezdar práce, jenž jde na účet zaměstnavatelův, tedy úhrnem o to, zdali jde o osobní hospodářskou závislost zaměstnaného v podniku zaměstnavatelově. To jsou znaky pro smlouvu služební, kdežto při smlouvě o dílo, podle týchž motivů, jde o závazek k výkonu, jeho zdar podle vlastního plánu, vlastními prostředky, s pomocníky neb substituty, se zárukou nejen za péči, ale za správu za vady díla, s převzetím nebezpečí nezdaru, tedy úhrnem o jednání samostatného podnikatele.

(Rozh. Nejv. soudu ze dne 11. listopadu 1925, Rv. I. 1237/25.)